

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

הספרים של נעמי שמואל

ספרים לילדי גן-כיתה ב

אבא חום (הוצאת מודן)

הסיפור האמתי אודות אבא של דניאל על ילדותו באתיופיה, כיצד גדל והאמין שישראל היא ביתו האמתי, ועל הדרך הארוכה שעשה כדי להגיע אליה, עזר לדניאל להשתלב בגן. היום הספר עוזר לילדים נוספים לדבר על הבדלי צבע עור, ולמחנכים בישראל לעודד סובלנות וקבלת האחר. כרגע מעובד ל"גן אבא חום" במסגרת פרויקט גני סיפור בחולון

איך עושים שלום (הוצאה עצמית)

אור אדום וים כחול נולדו באותו יום, בשני קצוות של גבעות ירוקות רחבות ידיים. אלא שהם לא הכירו זה את זה, וכאן מתחיל סיפורנו...כשהמבוגרים בשני העמים נפגשים הם נעלבים אחד מהשני כתוצאה של אי הבנות, וממהרים להתכונן למלחמת כבוד. אבל כשהילדים נפגשים באקראי יש להם רעיונות אחרים....

דסטה ואני (הוצאה עצמית)

זהו סיפורו המרגש של דסטה שעלה לירושלים בעקבות מבצע שלמה, אחד מ-14,000 יהודים שהובאו לישראל ברכבת אווירית מאדיס אבבה, אתיופיה, בפחות מ-48 שעות במאי 1991. דסטה פוגש את איתן בירושלים, ולמרות שאין להם שפה משותפת, הם מהר מאוד הופכים לחברים טובים.

אבא תספר לי עוד (הוצאת המכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית)

אבא טדלה מספר לבנו הצבר מיכאל על ילדותו באתיופיה, כיצד קיבל אחריות גדולה מאביו והיה צריך להוכיח את עצמו. בסוף הסיפור צפוי לו הפתעה משמחת.

מה שמי ומי אני? (הוצאת המכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית)

הספר מספר איך תינוקת באתיופיה מקבלת הרבה שמות ממשפחתה, על המעבר הבין תרבותי וההקשר לשם וזהות. איך תקרא לעצמה בישראל והאם תרגיש פה בבית עם השם החדש?

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

עץ החיים: (הוצאת המכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית)

עץ החיים הוא סיפור משל על עץ המסמל משפחה. מה קורה לעץ כשנעקר מהשדה המוכר ועובר לשדה חדש? איך העץ מקבל את הפרחים החדשים הגדלים על ענפיו, למרות שהם שונים ממנו?

ספרים בעברית ובאמהרית לכיתות ב-ג

מעיינות טגאו: (הוצאת המכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית)

דרך מקורית של אם באתיפיה להתמודד עם סיוטי הלילה של בנה ולהפגיש אותו עם אגדה יהודית עממית על מעיינות מיוחדים.

הירח הוא דבו: (הוצאת המכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית)

סיפור על שני אחים הגדלים בכפר באתיפיה ונותנים פירוש חדש למשמעות הירח. ומה קורה כשהם עולים לארץ?

יציאת אתיפיה (מאת מיכאל שמואל)

חייל עולה לאוטובוס בדרכו הביתה וילד קטן שואל אותו: "איך זה שאתה חייל ואתה שחור?"

החייל מחייך ובמהלך נסיעתם המשותפת מספר לילד את סיפור עלייתו; על המסע הארוך והקשה מאתיפיה דרך סודן על מנת להגיע לארץ ישראל כשהיה עוד ילד.

סיפור המסע המרגש הפך לסמל גבורה לעדה שלמה: סמל העוז והתעוזה, סימן לכמיהה לציון ונכונות להקריב הכל להגיע לירושלים הנכספת. אומנם העולים החדשים של היום לא עלו בדרך זו, אולם סיפור המסע הוא חלק חשוב במורשת יהודי אתיפיה.

ספרים לכיתות ב-ג

אל תספרו לילדים: (הוצאה עצמית)

"נניח שהיה קורה משהו נורא, הייתם מספרים עליו לילד?" שאל אמיץ-לב, "ודוקא ביום ההולדת שלו מכל הימים?"

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

איזה סוד נורא מסתירים המבוגרים? מה קרה ב'מקום השריפה'? ומי היו השימפנזים
הזהובים?

אור-שמש וחבריה הסקרנים יוצאים לחיפוש אחר האמת, אבל אינם מצליחים למנוע אסון
חדש ביער.

"אל תספרו לילדים" הוא סיפור מרתק על הרפתקאות השימפנזים ביער הגדול, וטמון בו מסר
חשוב על אודות הצורך לחשוף את העבר וללמוד ממנו, כדי להבטיח את העתיד.

"מדובר באחד הספרים החשובים שראו אור בישראל, שעניינם שימור זיכרון השואה
והנחלתם של ערכים הומניים לילדים." ד"ר שי רודין, החוג לספרות, המכללה האקדמית
גורדון, חיפה.

ספרים לכיתות ד-ו

ילדת הקשת בענן: (הוצאת הקיבוץ המאוחד)

מסקרם נולדה בארץ לאם שעלתה מאתיופיה ולאב שעלה מארצות הברית. כשהמשפחה
עוברת מקצרין להרצליה זמן קצר לאחר מבצע שלמה, היא נאלצת להתמודד עם דעות
קדומות של ילדים הנפגשים בפעם הראשונה עם ילדה שצבע עורה חום. החוויה הקשה
גורמת למסקרם להתעמת עם שורשיה השונים. בעזרת סיפורי סבתה האתיופית, המתגוררת
בקצרין, היא לומדת להשלים עם זהותה המגוונת.

הספר זכה בעיטור אנדרסון וייצג את ישראל בכנס הבינלאומי לספרות ילדים בשנת 2002,
ועובד להצגה ע"י תאטרון גושן ותאטרון הקיבוץ 2015

בנו של צייד האריות: (הוצאת הקיבוץ המאוחד)

סיפור המסופר בשני קולות, על ידי אב ובנו: אהרון, שהיה צייד אריות באתיופיה ובנו אורן
שנולד בארץ, נער מתבגר המתקשה למצוא את דרכו בחיים. אל קשיי הקליטה והפער שבין
הדורות נוסף פער תרבותי המביא לריחוק והתנגשויות בלתי נמנעות בין האב והבן. כאשר
אורן, באומץ לב, בתושייה ותוך סיכון עצמי מונע פיגוע, מקבלים חייו תפנית מפתיעה והוא
זוכה גם להערכה מצד אביו.

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

הספר זכה בפרס טרודי ברגר לספרות ילדים בריד הספרים הבינלאומי ה-22 בבנייני האומה
בשנת 2005

ספרים לכיתות ו-n

רסיסים: (הוצאת יד ושם)

"אלו החיים שלנו," אמרתי בכאב, "רסיסים – זה מה שנשאר לנו מהמשפחה, מעצמנו,
מהיהדות שלנו...רק רסיסים." הרגשתי איך עיני מתמלאות בדמעות, ואריק קם ומשך אותי
אליו וחייב אותי בחוזקה.

"לא אנה, יש לנו אחד את השני," לחש אריק, "יש לנו את ליזה שהגשימה את החלום, יש לנו
ארץ לנסוע אליה, יש לנו דת להיאחז בה." קולו היה רך ומלא כאב כשהוסיף, "רק הורים אין
לנו."

אריק, ליזה, ואנה ניצלו מהשואה כשברחו ללא הוריהם לאנגליה ב"קינדר-טרנספורט" –
משלוחי הילדים.

כשני מיליון ילדים נספו במלחמת העולם השנייה. חלקם מתו מרעב, מחלות ופרעות, אבל אין
ספק שרובם נרצחו על ידי הנאצים. לפני פרוץ המלחמה, במאמץ אחרון נואש, ניסו אלפי
הורים בגרמניה, צ'כיה ואוסטריה לשלוח את ילדיהם לחוף מבטחים. מכל מדינות העולם, רק
אנגליה פתחה את שעריה ובכך הצילה כמעט עשרת אלפים ילדים, רובם יהודים.

זהו סיפורם של אריק בן שבע עשרה, ליזה בת שש עשרה, ואנה בת חמש עשרה.

סיפורם מבוסס על קורות חייה של אמה של הסופרת, הסופרת והמשוררת קרן גרשון ז"ל
(בילדותה: קטה לובנטל, אנה בספר) ואחיותיה.

קיים גם באנגלית

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

ספרים לכיתות ח-י

"אני, אדם" (הוצאת מודן)

אדם לאמלי, נער שחי בפרבר שקט בלונדון, אוהב לרכוב על אופניים עם חברים בעיר ומחוצה לה, לצייר את הדברים שהוא מכיר ואת אלה שאינו מכיר. כאשר הוא מתחיל את לימודיו בתיכון מתברר לו שהרבה דברים שחשב שהם ברורים לגמרי, כמו איך הפכו הוריו למה שהם ומה מקומו שלו בעולם – אינם מובנים מאליהם.

הוא מתחיל לגלות את האהבה ואת החברות, כשלצידו אנבסה, חבר חדש שהגיע לאנגליה מאתיופיה דרך ישראל, סנדרה, דודתו העיוורת שרואה באופן חד וברור את מה שאנשים רבים אחרים מחמיצים, אחיו וחבריו הקרובים.

במהלך השנים בבית הספר התיכון הוא מתוודע לאנשים מגזעים שונים ומדתות שונות באנגליה ובאפריקה וקושר עימם קשרים אמיצים שילוו אותו למשך כל חייו.

סיפור על זהות ושייכות, והחיפוש אחרי האמת.

ספרים לתיכון ולמבוגרים

בטן מלאה דמעות

ספר חדש, ייחודי ומרתק, זוכה פרס אקו"ם תשע"ב!

מומלץ ע"י משרד החינוך במצעד הספרים לתיכונים תשע"ו!

עלילתו של הספר "בטן מלאה דמעות" מתרחשת בישראל ועוסקת במשפחה יהודית-אתיופית, שבעודה מתאמצת להתמודד עם ההווה הישראלית ולהיקלט בה, נוחתת עליה טרגדיה שוברת לב המאיימת לפרק אותה ולשבור את רוחה. העלילה נעה בין העבר להווה – בין מבט רך ואוהב בחיי הכפר באתיופיה על אנשיו, סיפוריו, מנהגיו, צבעיו וריחותיו, לבין מבט מפוכח, נטול רומנטיקה, ועם זאת מלא חמלה, בכאן ועכשיו.

הספר נכתב בהשראת מקרה אמיתי של רצח במשפחה, זוכה בפרס אקו"ם לעידוד הפרסום. מטרת הספר לשתף את הציבור הישראלי, על כל גווניו, בסיפורה של צהיי (שם בדוי), ושל ילדיה שנותרו יתומים ומתמודדים בקושי עם המציאות המרה, על התפר הבין-תרבותי. דרך

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

הספר ניתן להכיר לעומק את היופי שבתרבות האתיופית, ויחד עם זאת להבין את המורכבות של ההגירה, מערכות יחסים, והחיים בכלל. וכפי שכתבו בנימוקי השופטים לפרס אקו"ם;

"יופיו של הספר הוא באיפוקו הרב, בעדינותו, הדומה לציור בצבעי מים. רגשות האבל והכאב מופנמים בו כמעט עד כדי השלמה. לצדם, עולים מתוכו, בלא הטפה, ערכים אנושיים נצחיים, שדומה כי ערכם פחת במקומנו: המחויבות למשפחה, כיבוד הורים, כבוד האדם – כולל כבוד ילדים וצעירים - הערגה לאהבה, והתקווה לטוב.

מעולם - עד כה – לא נכתבו דמויות כאלה, ומזווית ראייה כה קרובה וכה אמינה. בשפה צלולה וסוחפת, במבט מוסרי אמיץ, מקימה הסופרת נעמי שמואל עולם שלם המתקיים כמטחווה מבט מאתנו, אך לרובנו הוא זר וסתום. כתיבתה היא מעשה אמנות מפעים שיוצא מן הלב ונכנס אל הלב. אנחנו שמחים וגאים להעניק לה את פרס עידוד היצירה לשנת תשע"ב."

את כל הספרים ניתן להשיג דרך ההוצאות לאור או דרך הסופרת

ליצירת קשר:

נעמי שמואל טל. 0506214941, מייל naomis_books@yahoo.com

הוצאת מודן טל. 08-9180000

הוצאת הקיבוץ המאוחד טל. 03-5785810

המכון לחקר הטיפוח בחינוך טל. 02-5882049

הוצאת פרדס טל. 04-8641939

נעמי שמואל – סופרת ואנתרופולוגית
כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים